

SONSUZ SAYILABİLİR Mİ?

Bir, İki, Üç: Sonsuza Yolculuk

REŞİT CANBEYLİ

Robert Akademi'den sonra gittiği Columbia Üniversitesinden kimya mühendisliğinden lisans, fizyolojik psikolojiden doktora dereceleri aldı. 1976'da katıldığı Boğaziçi Üniversitesinden 1982'de YÖK'ü protesto ederek ayrıldı. Bir dönem ansiklopedi editörlüğünün yanı sıra Cumhuriyet Bilim Teknik Dergisi'ne katkıda bulundu. 1989-1993 arasında Columbia Üniversitesinde nöro bilim araştırmaları yaptıktan sonra 1994'te Boğaziçi Üniversitesi Psikoloji Bölümüne geri döndü, Psikobiyoloji Laboratuvarı'nı kurarak Psikoloji Profesörü oldu. 2011'de emekli olduğu kurumunda halen laboratuvar araştırmalarını sürdürmekte.

DİLEM SERBEST

1988'de İstanbul'da doğdu. Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Tasarım Bölümünü bitirdi. Üniversitede do Porto'da Design ve İllustration bölümlerinde eğitim gördü. Şimdilerde çeşitli yayınlar, sergiler ve projeler için illüstrasyon yapmaya devam etmekte.

tamadres.com

Sonsuz Sayılabilir mi?

Bir, İki, Üç: Sonsuza Yolculuk

© 2017, Büyüdü Fener Yayınları

Kitabın tüm yayın hakları Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Büyüdü Fener, Alfa Yayın Grubunun tescilli markasıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak

Genel Müdür Vedat Bayrak

Yayın Yönetmeni Sevinç Sanem Erzurumlu

Editör Özgür Batur

Yayına Hazırlayan Kamer Yılmaz

Kapak Resmi Dilem Serbest

Kapak Tasarımı Elif Çepikkurt

Grafik Uygulama Muzaffer Aysu

ISBN 978-975-252-242-8

ISBN 978-975-252-239-8 (TAKIM)

1. Basım: Nisan 2018

tamadres.com

Baskı ve Cilt

Melisa Matbaacılık

Çiftelhavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi, No: 8, Bayrampaşa-İstanbul

Tel: (212) 674 97 23 Faks: (212) 674 97 29

Sertifika No: 12088

Genel Dağıtım

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Alemdar Mahallesi, Ticarethane Sokak No: 15 Çağaloğlu 34110 İstanbul

Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00

www.alfakitap.com - info@alfakitap.com

Sertifika No: 10905

SONSUZ SAYILABİLİR Mİ?

BİR, İKİ, ÜÇ: SONSUZA YOLCULUK

REŞİT CANBEYLİ

Resimleyen: Dilem Serbest

Başlarken

Aer kitabın öyküsü farklıdır. İçeriğinin yanı sıra neden yazıldığı, kimi hedeflediği, yazarının niyeti ve daha birçok etken birleşir ve ortaya diğer bütün kitaplardan ayrı bir yapıt çıkar. Okurun elindeki bu kitap da bu nedenlerle tekindir. Ayrıca bu kitabın farklı bir yanını daha baştan vurgulamak isteriz. Adı bir bakıma kendini ele veriyor: Akıl Çelen Dizisi. Sondan -ve kolayından- başlayalım. Bu kitap bir dizinin ilki. Yanında -pek yakında- benzer kitaplar olacak. "Benzer kitaplar" deyince ilk iki kelimeye değinmek ve bunlarla ne amaçlandığını açmak gerekir: Akıl Çelen! Bu dizi aşağıda açıklanacağı gibi bilgi sunmak, bilgilendirmek değil -ki onu da yapmayı umuyoruz- okurun zihnini çelmek, aklına bazı şeylerin takılmasını sağlamak amacıyla düşünüldü/planlandı. Zihni çelmenin neden önemli olduğunu zaten bilen ya da aşağıdakileri okumaya vakti olmayan okur hemen kitaba geçebilir. Ve belki de kitabın sonunda merak edip buraya geri döner.

Devam edelim. Okur, yaşı ve başı ne olursa olsun bu ülkedeki eğitimin daha ilk basamaklarında okuyan ya da bu aşamaları çoktan geçmiş biri de olsa belirli bir eğitim sisteminden nasibini almıştır. Çoğumuz gerek okulda, gerek okul dışında aile ortamı ve toplum düzeninde belirli düşünceler, katı kurallar ve davranış kalıplarıyla biçimlendiriliriz. İstisnalar olsa da bu toplum insanların

kişiliklerini geliştirmelerine, meraklarını gidermeye ve çoğunluk-
tan farklı düşünüp farklı yaşamalarına pek sıcak bakmaz. "Düşün-
me derin derin" cümlesini duymayan var mıdır? Bu topluma göre
insanın muradına ermesi için sabırla beklemesi salık verilmez mi:
"Sabreden derviş muradına ermiş." Konuları/sorunları doğrudan
ve etkin bir biçimde ele almaktan alıkoyan bundan daha iyi bir
tavsiye olabilir mi?

Okura kendi yaşamımdan çok belirleyici bir anı aktarmak is-
tiyorum. Çevremde şimdi okuyacağınız anıya benzer deneyimler
yaşamamış neredeyse hiç kimsenin olmadığını görmek beni hem
üzdü hem de -bu toplumu bilen birisi olarak- şaşırtmadı. Olay il-
kokulda dördüncü sınıfta oldu. Öğretmenimiz sınıfa kömür tür-
lerini anlatıyordu. Bize linyit ve kok kömürlerini tanıttı, linyitin
koktan çok daha az ısı verdiğiinden söz etti. Bunun üzerine elimi
kaldırıp kok kömürünün bu özelliğinin nereden kaynaklandığını
sordum. Öğretmenim belli ki böyle bir soruya hazırlıklı değildi,
ayrıca sınıftaki gidişatı ve tartışmayı bir soruyla da olsa öğren-
cisinin belirlemesine tahammül edemedi anlaşılın. Zira birden
üzerime yürüyüp kafama elindeki cetvelle vurdu. Öğretmen belki
de benim soru sorduğuma pişman olacağını ve ağlayıp "suçu" üst-
leneceğini sandı. Sonuç hiç de öyle olmadı. Eve dönünce durumu
babama anlatıp öğretmenimin benim masum bir soruma gereksiz
tepki gösterdiğini söyledim. Ertesi gün babam başöğretmene du-
rumu aktarınca, öğretmenime yaptığının yanlış olduğu kesin bir
şekilde anlatıldı. İşte orada çok ilginç ve beklenmedik bir şey oldu.
Hâlâ sevgi ve saygıyla andığım bu öğretmenim benim gerçekten
merak ettiğim için soru sorduğumu anladı ve daha sonra bana ve
diğer öğrencilerine karşı katı tavır göstermedi. Ve ilkokuldan son-
ra ülkedeki en iyi okullardan birine gitmem gerektiği konusunda
beni ve ailemi teşvik etti.

Şimdi birçok okurun bu öyküyü neden olağandışı bulduğumu düşündüğünü -belki de hayretle okuduğunu- görür gibiyim. Çünkü çoğunuzun anaokulundan başlayarak böyle olaylara tanık -hatta hedef- olduğunu düşünüyorum. Bu dizi işte bu sistem içinde yetişmeye bir anlamda başkaldırıdır. Bir baba ve öğretmen olarak kimseye saygısızlık etmememiz gerektiğini bilsem de, daha ilkokuldan -hatta anaokuldan- başlayarak ezberci, aktarılan bilgiyi öğrenmekle görevli, sorgulamamak, kuşku duymamak ve tartışmamak üzerine yetiştirilen milyonlarca öğrenci adına bu konuda -ufak da olsa- yeni bir başlangıç yapılması gerektiğine inanıyorum. Bunun için de çocuklarımıza ve gençlerimize doğuştan kazanılmış hakları olan merak etme, sorma, sorgulama, akıllarına yatmayanları ana-baba ve öğretmen otoritesine karşın kabul etmeme özgürlükleri olduğunu anımsatmak istiyorum.

Bu toplum, aile ve okul sisteminin el ele verip yarattığı bir ortamla çocukları ve gençleri doğadan uzaklaştırmaktadır. Dikkatli okurlar yaşamlarındaki ya da çevrelerindeki zihinsel frenlerin farkındadır. Gökyüzünü merak etmenin insanı delirteceğine inanan, hayvan sevgisini aşırı korkuyla öldüren, merakı besleyecek ortamı sürekli esirgeyen bir kültür içinde büyüyen bir kişinin doğaya, bilime ve felsefeye yabancılaşması kaçınılmazdır. Bu konuda istisna gençler, aileler ve öğretim kurumları muhakkak vardır, ama bunlar sayıca azdır.

Yukarıdaki olumsuz tabloyu yaratan muazzam sistemi düşünün. Milyonlarca öğrenci, yüz binlerce öğretmen ve öğretim üyesi, onbinlerce okul her gün, her yıl katı bir sistemin içinde daha iyisini bilmeyen öğrencileri eğitmekten çok öğütüyor. Bu durumda akla şu soru geliyor: Böyle güçlü bir sistem karşısında durmaya çalışmak nedenli gerçekçi? Çok gerçekçi olmayabilir, ama ufak da olsa, yeni bir doğa ve eğitim görüşüne katkı sağlamasını umuyoruz. İşte bu amaç-

la başlandı bu diziye. Ayrıca yukarıdaki eleştirilere katılan ve bu diziden daha güçlü biçimde konuya olumlu katkıda bulunabileceklere bir çağrı da olsun diye.

İşte bu anlayışla yola çıktığımız bu dizinin ilk kitabıyla doğaya kuşku ve korkuyla değil, merak, tutku ve sevgiyle yaklaşan okur, doğanın kendisine zengin bir hazine sunduğunu, coşkulu bir bilim ve engin bilgeliğe bir kapı açtığını görecek.

Reşit Canbeyli

tamadres.com

BİR, İKİ, ÜÇ...SONSUZ:
SONSUZA YOLCULUK

Aepimiz henüz çok küçükken sayılarla tanışırız. **Belki daha 2-3 yaşındayken sayı saymayı öğrenmiş ve bundan dolayı büyüklerimizin mutlu, gururlu bakışlarından keyif almış olabiliriz.** Sayılarla böyle bir aşinalık kurduktan sonra okula başlayıp aritmetik ve matematikle tanıştığımızda eskiden aldığımız o keyif, yerini genellikle bir miktar endişeye bırakır. Bunun bir nedeni, kendi kendimize yaptığımız bazı keşiflerin yerini okulun bize biraz da zorlamayla kabul ettirdiği eğitim programının almasıdır. **Aritmetiğin, kendi doğallığıyla içinden keşfedilmesi değil, bize birileri tarafından öğretilmesi dönemi başlamıştır.** Bir başka deyişle, sadece aritmetikte değil, bilginin her alanında kendiliğinden ve keyifle öğrenmeden çok programlanmış bir eğitim dönemi başlamıştır. Böyle bir eğitimin çok yararlı yanları var elbette. Bizler uzun ve yoğun bir eğitim sürecinden sonra kendimizi, dünyayı, bilim ve sanatı daha iyi anlayıp bir meslek sahibi oluyoruz. Ama şu da bir gerçek: Okul yıllarında matematik konusunda **—başka konularda da olabildiği gibi—**hatta belki diğerlerinden de daha çok soğumuş ve ürkmüş olarak eğitimimize devam ederiz.

Biz burada sayıları, bir eğitim programı ya da çoğumuza zor gelen aritmetik ve matematiğin temel taşları olarak değil de hayatın içinden görelim istedik.

